

گفت‌وگو با دکتر «تیرداد احمدی» رئیس هیئت‌مدیره شرکت سرمایه‌گذاری استان کرمان

سهم ایران از سبد سرمایه‌گذاری خارجی

سهم ایران از سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در جهان در سال‌های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ به ترتیب ۰,۱۳ درصد و ۰,۰۹ درصد بوده است که با فرض ادامه شرایط کنونی بین‌المللی و نیز قوانین و مقررات داخلی، احتمال افزایش قابل‌توجه آن در کشورمان بسیار کم است. تحریم‌های بانکی مانع اصلی بر سر راه سرمایه‌گذاری خارجی است و استفاده از بانکداری فراساحل و ارائه تضمین‌های حاکمیتی برای بخش‌های اولویت‌دار و نیز تهاتر نفت با پروژه‌های راهکارهای به حداقل رساندن اثرات مخرب تحریم‌هاست. موفق‌ترین تجربه‌های جذب سرمایه‌گذار خارجی، قراردادهای بیع صنعت نفت در دهه اواخر ۷۰ و اوایل دهه ۸۰ و نیز استفاده از فاینانس بانک‌های خارجی در تأمین مالی طرح‌های پتروشیمی در این سال‌ها بود که با توجه به سیاست تنش‌زدایی دولت و ارائه تصویر مناسب از ایران در عرصه بین‌المللی به نتیجه رسید. شرح کامل گفت‌وگوی ما با دکتر تیرداد احمدی رئیس هیئت‌مدیره شرکت سرمایه‌گذاری استان کرمان را در ادامه مطالعه نمایید.

که نسبت به سال پیش از آن، ۵۴۱ میلیارد دلار کمتر است. سهم ایران از این میزان سرمایه‌گذاری در جهان ۰,۱۳ درصد است. سهم ایران در سال ۲۰۱۹ برابر با ۰,۰۹ درصد بود.

با فرض تداوم شرایط بین‌المللی کنونی و نیز قوانین و مقررات داخلی به نظر می‌رسد احتمال افزایش قابل‌توجه سهم ایران از سبد سرمایه‌گذاری‌های خارجی در جهان بسیار کم باشد.

◆ **به نظر شما افزایش تمایل به سرمایه‌گذاری بویژه توسط بخش خصوصی چگونه میسر می‌شود و چه عواملی باعث کاهش این انگیزه می‌گردد؟**

ثبات محیط اقتصاد کلان و پیش‌بینی پذیر شدن اقتصاد به‌نحوی که فعالان اقتصادی بخش خصوصی امکان برنامه‌ریزی میان‌مدت و بلندمدت برای کسب‌وکار خود را داشته باشند عامل اصلی افزایش تمایل به سرمایه‌گذاری بخش خصوصی است. همچنین روشن شدن چشم‌انداز روابط خارجی کشور نیز به این امر کمک می‌کند.

◆ **اثرات مخرب تبلیغات منفی و تحریم‌های کشورهای غربی علیه ایران بالاخره در سرمایه‌گذاری خارجی در کشورمان به شدت اثرگذار است، چگونه می‌توان این اثرات منفی را به حداقل رساند؟**

تحریم‌های بانکی مانع اصلی بر سر راه سرمایه‌گذاری

◆ **در مورد روند سرمایه‌گذاری خارجی در کشور توضیح دهید و این‌که حجم سرمایه‌گذاری خارجی در دنیا چقدر است؟ و به نظر شما به لحاظ ظرفیتی و به لحاظ قوانین و مقررات و شرایط بین‌المللی، ایران چه میزان از این سبد را می‌تواند جذب نماید؟**

متأسفانه روند جذب سرمایه‌گذاری خارجی در کشور رو به نزول است که دلیل اصلی آن تحریم‌های ظالمانه علیه ایران است. کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل (آنکتاد) هر سال در سلسله گزارش‌های «سرمایه‌گذاری خارجی جهان» به بررسی روند سرمایه‌گذاری خارجی در کشورهای مختلف می‌پردازد و طی آن آمار مربوط به سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی کشورهای جهان را منتشر می‌کند. بر اساس گزارش «سرمایه‌گذاری خارجی جهان ۲۰۲۱»، میزان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در ایران طی سال ۲۰۲۰ به یک میلیارد و ۳۴۲ میلیون دلار رسیده است. میزان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در ایران در سال ۲۰۱۹ به یک میلیارد و ۵۰۸ میلیون دلار رسیده بود؛ یعنی میزان سرمایه‌گذاری خارجی در ایران در سال ۲۰۲۰ با کاهش ۱۶۶ میلیون دلاری (۱۱ درصدی) مواجه شده است. سرمایه‌گذاری خارجی در ایران در سال‌های ۲۰۱۹ و ۲۰۱۸ به ترتیب ۳۶,۴ درصد و ۳۰ درصد افت کرده بود.

بر اساس این گزارش، در جهان در سال گذشته میلادی که سال آغاز همه‌گیری کرونا نیز بود، ۹۹۹ میلیارد دلار جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی انجام شده

تنش‌زدایی دولت وقت و ارائه تصویر مناسب از ایران در عرصه بین‌المللی توسط شرکت ملی نفت ایران به نتیجه رسید که توسعه میدان گازی پارس جنوبی از دستاوردهای اصلی آن است. همچنین تجربه موفق دیگر، استفاده از فاینانس بانک‌های خارجی در تأمین مالی طرح‌های پتروشیمی در سال‌های مورد اشاره است که بدون ارائه تضمین و با ضمانت محصولات پروژه، توسط شرکت ملی صنایع پتروشیمی به نتیجه رسید. تکرار تجربیات مذکور علاوه بر فراهم شدن شرایط محیطی، نیازمند تجهیز منابع انسانی و نیروی کارشناسی و تخصصی در حوزه‌های مختلف فنی، مالی، حقوقی، بازرگانی و بانکی است که بتوانند مذاکرات لازم جهت جذب سرمایه‌گذاری خارجی را با طرف‌های مقابل به پیش ببرند.

◆ با نگاه علمی به ظرفیت‌های جهان و کشورمان چه ایده یا ایده‌هایی را در حوزه‌های سرمایه‌گذاری خارجی در ایران در این مرحله از شرایط اقتصادی معرفی می‌نمایید؟

هم‌اکنون جذاب‌ترین حوزه برای سرمایه‌گذاران خارجی، بخش بالادستی صنعت نفت ایران است که از طریق جذاب کردن قراردادهای مشارکت در تولید با شرکت‌های انقصاد قراردادهای مشارکت در تولید با شرکت‌های بین‌المللی امکان‌پذیر است. همچنین پروژه‌های بخش معدن و صنایع معدنی و نیز طرح‌های پتروشیمی نیز جذابیت‌های لازم برای سرمایه‌گذاران خارجی را دارد که باید با بازاریابی دقیق امکان جذب منابع را فراهم ساخت. ◆◆

خارجی است. استفاده از بانکداری فراساحل (Offshore Banking) از طریق ایجاد شعبه در مناطق آزاد یکی از راهکارهاست. همچنین ارائه تضمین‌های حاکمیتی (Sovereign Guarantee) برای بخش‌هایی که دارای اولویت سرمایه‌گذاری هستند و نیز نهاتر نفت با پروژه، از جمله راهکارهای دیگر است.

◆ به نظر شما نحوه و نوع مطلوب حمایت از سرمایه‌گذاران خارجی به عبارتی حمایت هوشمند به لحاظ شکلی و محتوایی چیست؟

ایجاد پنجره واحد سرمایه‌گذاری خارجی راهکار اصلی در این حوزه است. به نحوی که سرمایه‌گذار خارجی برای اخذ مجوزها نیازی به مراجعه به دستگاه‌های متعدد نداشته باشد و از طریق یک پنجره واحد بتواند کلیه مجوزهای لازم را پیگیری کند. در غیر این صورت با وجود بروکراسی گسترده و کندی فرآیندهای اداری در ایران، سرمایه‌گذار خارجی عطاء فعالیت در ایران را به لقای آن خواهد بخشید.

◆ جنابعالی بخش خصوصی کشور و آمادگی آن را برای مشارکت با سرمایه‌گذاران خارجی چگونه ارزیابی می‌کنید؟

شرکت‌های معدودی در بخش خصوصی آمادگی و توان کار با سرمایه‌گذاران خارجی را دارند. به هر حال چون سال‌های متمادی ارتباط ما با اقتصاد جهانی قطع بوده، آمادگی لازم را نداریم. همچنین نظام بانکی نیز از نظر استانداردها و مقررات بانکداری بسیار با فضای روز بین‌المللی فاصله دارد که در این زمینه باید کار جدی انجام شود.

◆ چطور می‌توان به نحو مؤثر، ظرفیت و علاقه خود را به جذب سرمایه‌های خارجی بازتاب داد؟

تسهیل قوانین و مقررات و اراده قوی سیاسی و حاکمیتی در این باره شرط لازم است که باید در سیاست خارجی بازتاب داشته باشد.

◆ با مرور سرمایه‌گذاری‌های خارجی انجام شده در کشور در دوره‌های مختلف، ارزیابی شما از چگونگی سرمایه‌گذاری خارجی در گذشته کشور چیست؟

موفق‌ترین تجربه جذب سرمایه‌گذاری خارجی، قراردادهای بیع متقابل صنعت نفت در اواخر دهه هفتاد و اوایل دهه هشتاد بود که با توجه به سیاست

براساس گزارش

«سرمایه‌گذاری

خارجی جهان

۲۰۲۱»، میزان

سرمایه‌گذاری

مستقیم خارجی

در ایران طی

سال ۲۰۲۰ به

یک میلیارد و

۳۴۲ میلیون دلار

رسیده است. میزان

سرمایه‌گذاری

مستقیم خارجی

در ایران در سال

۲۰۱۹ به یک

میلیارد و ۵۰۸

میلیون دلار رسیده

بود؛ یعنی میزان

سرمایه‌گذاری

خارجی در ایران

در سال ۲۰۲۰

با کاهش (۱۶۶

میلیون دلاری) ۱۱

درصدی مواجه

شده است.